

A TARTALOMBÓL

Részletek a lakótelepi közpark megújulásáról

163 fát ültetnek ki a területre.
2. oldal

Hogyan ünnepelték Jókait száz éve?

Egy "szemtani" visszaemlékezése 1925-ből.
6-7. oldal

Balatonfüreden nyitották meg az országos Jókai-emlékévet

Az a célunk, hogy Jókai életműve mindannyiunkat inspiráljon - mondta Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter az író születésének 200. évfordulója alkalmából meghirdetett kulturális évad megnyitóján Balatonfüreden. A Jókai-emlékév nem pusztán irodalmi jelentőségű, a közös ügyeinkről, a közéletünkéről kell szólnia - hangsúlyozta a miniszter.

A mesék nemzete vagyunk. Mesékkel álmodunk, meséket olvasunk és írunk. A mesék mindig a túlélésünk zálogai voltak, reményt és bizakodást adtak nekünk. Ezért mi magyarok különösen nagy becsben tartjuk a mesemondóinkat. Az egyik legnagyobb mesemondónk Jókai Mór. Ismerjük mindannyian határtalan fantáziáját és végtelen szeretetét Magyarországra iránt. Jókai polihistor volt, talán az utolsó magyar polihistor. Csillogó műveltség, szerteágazó érdeklődés jellemezte, mindenben, amihez fogott, maradandót hagyott maga után. Az a célunk, hogy Jókai életműve inspiráljon mindannyiunkat - fogalmazott Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter az író születésének 200. évfordulójára meghirdetett országos kulturális évad megnyitóján.

Ebben az évben mindenkire szeretnék eljuttatni a Jókai-kultuszt. A minisztérium rendezvénysorozatot indít, kiállítások, fesztiválok, musicalek, színházi előadások idézik meg az író műveit, tudományos konferenciák, kiadványok elemzik a hatását, összegzik szellemiségét. A digitális kultúra segítségével pedig megelevenednek az általa papírra vetett történetek, de a programok közül természetesen a Jókai bablév sem maradhat el - hangsúlyozta a miniszter.

A Jókai-emlékév nem pusztán irodalmi jelentőségű, a Jókai örökségből táplálkozó emlékévként közös ügyeinkről, azaz a közéletünkéről kell szólnia. Maga Jókai is így élt és alkotott, nem véletlenül vállalt politikai és közéleti szerepet is. A Jókai-emlékév a hazaszeretete, mert Jókai minden egyes szava mögött ott melegszik a hazája feltétlen szeretete. A feltétlen hazaszeretetre hívunk tehát minden magyart. Jókai a szuverén, magabiztos, büszke és erős Magyarország híve volt, ezért dolgozott, hazafi volt, a legjobbak közül való. Jókai átfogja, átöleli az országot, Jókai az egész nemzetet jelenti - zárta beszédét a miniszter.

Hankó Balázs miniszter a balatonfüredi Jókai 200 megnyitón, amit a Kulturális és Innovációs Minisztérium szervezett száz meghívottal és száz komáromi, pápai és balatonfüredi diák részvételével.

Az Anna Grand Hotelben tartott ünnepségen Bóka István, Balatonfüred polgármestere ígérte, hogy Balatonfüred lehetőségeihez mérten egész évben Jókait állítja kulturális tevékenysége középpontjába.

- Szerencsénk van, hogy Jókai éppen itt Füreden találta meg a nyugalma, ez lett a kedvenc városa. A villája adott neki menedéket. Írófejedelem volt, aki nemcsak olvasni, de írni is megtanította a népet - vélekedett Bóka István, és egy Jókai idézettel zárta beszédét, hangsúlyozva, hogy ez a szellemiség továbbra is a legnagyobb értékünk lehetne: -A kultúrát csupán pénzen megszerezni, igaz, hogy nem lehet, de pénz nélkül, megvenni sem lehet. A kultúrára kiadott pénz gyökeret ver a földben és biztosítja az áldozathozó nemzet növekedését.

Erős Kinga, a Magyar Írószövetség elnöke az író ma is releváns, példaértékű alkotónak nevezte.

- Saját korában egész Európa ünnepelte, jó érzékel kezelte a sajtót, írásai példátlan népszerűségnek örvendtek, mai fogalmaink szerint egy igazi celeb író volt, olyan hatással bírt, ami ma már elképzelhetetlen - vélekedett Erős Kinga, aki hozzátette: Jókai még párbanban is részt vett, éppen a Kőszívű ember fiai regényét írta, amikor pisztolyt ragadott, ha ügyetlen lett volna, akkor ma nem lenne kötelező olvasmány a könyve - jegyezte meg az írószövetség elnöke.

Demeter Szilárd, a Magyar Nemzeti Múzeum Közgűjteményi Központ elnöke elmondta, hogy Jókai Mór születésének

200. évfordulója alkalmából szabadon hozzáférhetővé tették a nagyközönség számára egy digitalizált válogatást a Jókai-hagyatékából,

mnmkk.hu/jokai200

illetve elindítottak egy projektet, amely Jókai életművére összpontosítva azt vizsgálja, hogyan állítható a mesterséges intelligencia a kulturális örökség szolgálatába.

kultura.hu/jok.ai

- Jókai nem egyszerűen csak történeteket mesélt, minden regénye mögött ott volt a megszállott kutató, aki történelmi forrásokban búvárokkodott, néprajzi gyűjtéseket tanulmányozott, tudományos munkákat olvasott és értelmezett. Jókai értette, hogy az igazi tudás az alapos, mélyreható megismerés eredménye - fogalmazott.

A nyitógalán jelen voltak a Jókai-kultuszt ápoló városok szakiskolái és gimnazistái, így a balatonfüredi Szent Benedek Középiskola, a Lóczy Gimnázium, a Pápai Református Kollégium és Gimnázium, valamint Jókai szülővárosa, Komárom Jókai Mór Gimnáziumának diákjai és az őket kísérő pedagógusok.

Az esemény a Reformkori Hagyományörzők Társaságának palotásával kezdődött, majd a rendezvény zárásaként az Erkel Színház kimondottan a fiatal közönséget célzó, Kőszívű - A Baradlay legenda című musicaljéből hangzottak el részletek.

Az ünnepség után a Tagore-sétányon a bicentenáriumi alkalmából emlékfát ültettek el, Jókai kedvenc fáját, egy ezüst hársat. **Martinovics**

Fejlesztések a vásárcsarnokban és a református iskola konyháján

TOP Pluszos forrásból (A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz), összesen 243 374 740 Ft-ból végeztek el fejlesztéseket a vásárcsarnokban és a Balatonfüredi Református Általános Iskola konyháján.

A TOP PLUSZ-1.1.1-21-VE1-2022-00001 számú projekt száz százalékos pályázati támogatással valósul meg, ennek keretén belül a vásárcsarnok parkolójának teljes felújítását végezték el, kicserélték a szegélyeket és teljesen új aszfaltburkolatot kapott a terület, mozgáskorlátozott parkolókat is kijelöltek. Megoldották a vízelvezetési problémákat, megújultak a járdák és a környék zöldfelületei is új arculatot kapnak tavaszra. Megújultak a vásárcsarnok déli és északi szervíz útjai is, belül pedig a mosdókat újították fel, víztakarékos

üzemű berendezések kerültek ide, ahol többek között dolgozói szociális blokkot is kialakítottak.

folytatás a 2. oldalon

Farsang farka

Fotó: Gazsi

Idén március 4-ére esik húshagyó kedd, azaz kedd éjfélig tart a farsangi eszem-iszom. Március 5-ével, hamvazószórdával megkezdődik a népszokás szerint a nagybőjt, amit az ünnepkörben húsvét vasárnap, azaz április 20-a követ. Balatonfüreden is a farsangi időszakban több helyen jelmezbe öltöztek, azaz maskarázta, hogy elűzzék a telet. Arácon több mint két évtizede tartanak farsangi felvonulást, amikor jelmezbe öltöznek a helyiek, és elégetik a kiszebábot. Idén a Moháccsal történt kulturális megállapodás keretében a busók is színesítették a felvonulást.

A húsvétot megelőző nagybőjt negyven napig tart, kivéve a vasárnapokat. A 11. századig nagyon szigorúan böjtöltek: késő délutánig nem ettek semmit, a böjt napokon pedig nem fogyasztottak húst, tejterméket és tojást. A nagybőjt önmegtartóztatás legszigorúbb változata a negyvenelés volt. Ilyenkor a böjtölő csak negyvenszer evett ebben az időszakban - tehát naponta csak egyszer, naplemente után. Szintén elég szigorú az a szokás, ami alapján a nagybőjt péntekjein csak hét búzaszemet ettek.

A nagybőjt utolsó hete már a tavasz ünnepe, a virágvasárnappal kezdődő nagyhét, amiben a legjelesebb napok a nagypéntek (a keresztény ünnepkör szerint Jézus keresztre feszítése) és a nagyszombat (a húsvéti örömművet kezdete), amit követ húsvét vasárnapja, Jézus feltámadása.

BFN

Megújuló lakótelepi zöldfelületek

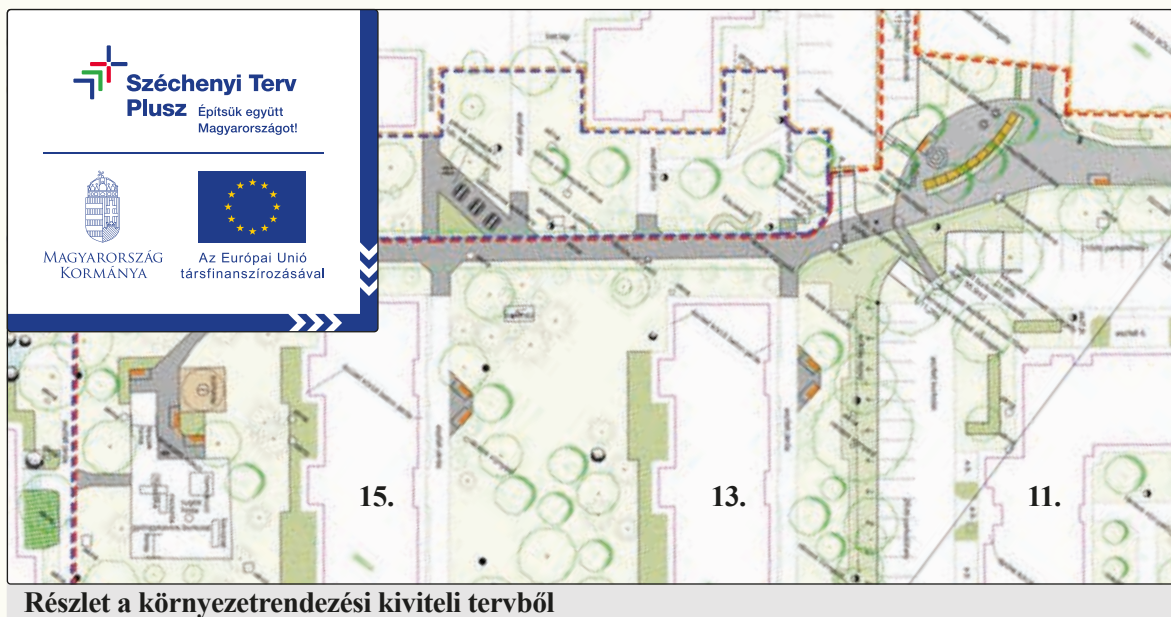
Javában zajlik a Köztársaság úti lakótelep zöldfelületeinek és járdáinak a megújítása. A füredi születésű és ma is itt élő Nagy Gábor okleveles tájépítésmérnök egy kellemes városi közparkot ígér. A munkák két üteme során összesen 98 fát fognak kivágni, ezek helyett 163-at ültetnek majd.

A füredi Köztársaság lakótelepen a zöldfelületek dominálnak, a házak között nagyok a zöld terek, az épületek pedig távol vannak egymástól. A meglévő lombos fák, örökzöldek többségében jó állapotúak, azonban a cserjeágások már előregedtek, hiányosak, a díszítő értékük nagymértékben lecsökkent. A gyepterület szintén előregedett, számos kitaposás, átvágás van benne. A burkolatok funkciójukat jól ellátják, de az évek során végzett javítások nyomai miatt esztétikailag már ezek sem állják meg a helyüket.

A balatonfüredi önkormányzat pályázati pénzből tudja megújítani a Köztársaság úti lakótelep zöldfelületeit és burkolatait. A Köztársaság út és a belső szervízút közötti területen két ütemben dolgoznak majd, az első már javában zajlik. Az első ütemben a meglévő cserjeágások nagy részét, mindegy 1.600 négyzetméteren kivágták, helyettük nagyjából 3.600 négyzetméteren új cserje- és évelőfelületeket alakítanak ki. Nagy Gábor tervező szerint figyelembe veszik a

meglévő növényzetet, az eddigi járdákat, és egy kellemes városi közpark jön létre. Lesz itt egy többfunkciós sétány és közösségi tér, ahol nagyobb rendezvényeket tarthatnak, és összegyűlhetnek a lakótelepi fiatalok. Az épületek között új pihenőket, gyalogutakat és növényágásokat alakítanak ki. Az összképet lombos fák, cserjék, modern utcabútorok és ivókutak teszik majd teljessé.

A tervező szerint jelentős tereprendezési munkákra nem lesz szükség, a területre hulló csapadék helyben hasznosulását a nagy zöldfelületek biztosítják, illetve automata öntözőrendszert hoznak létre. A tervezés során számos fenntarthatósági, és a Balaton biológiai sokféleségét megőrző szempontot vettek figyelembe: a burkolatok például a zöldfelületek irányába lejtnek majd, hogy oda folyjon a lehulló csapadék. Nagyrészt őshonos növényeket, és azok kertészeti változatait, illetve a helyi klímát és talajt jól tűrő cserjéket, évelőket ültetnek majd ki.

Részlet a környezetrendezési kiviteli tervből

A tervező különböző fajú és méretű, eltérő időszakban virágzó, különböző színű cserjéket, talajtakarókat és évelőket ígér, amik színes virágzatukkal, termésükkel, lombzatukkal és hajtásaikkal is díszítenek majd. Kerül ide babérmeggy, bangita, orgona, fehér som, bazsarózsa, aranyvessző, hortenzia, borbolyák, gyöngyvirág-cserjék, loncok, jezsámen, mahóniak, kékszakkál, sudárszálya és orbáncfű. A tervezet első ütemében 109 tétel, hétezerrel is több darabszámmal szerepel, és díszfűvek-ből sem lesz hiány. Az öntözésre

fordított vízmennyiséget úgy is csökkentik, hogy a természeteshez közelebb álló, szárazságtűrőbb gyeptet vetnek, a fűmagba pedig évelő lágyszárú fajok magjait keverik: százsorszép, vajsínű ördögsemm és fehér here virít majd a fűben.

Balatonfüred területén önkormányzati rendelet írja elő, hogy fát csak véglegessé vált kivágási engedély alapján lehet kivágni, és azt pótolni kell. A lakótelepi munkák két ütemében összesen 98 fát fognak kivágni. Ezek helyett az önkormányzati rendelet alapján 136-ot kellene ültetni, de

a tervezetben ennél jóval több, 163 fa ültetése szerepel. Lesz közöttük korai és mezei juhar, oszlopos gyertyán, júdásfa, ginkgo biloba, virágos és gömbkőrös, kislevelű és ezüsthárs, perzsafa, díszcseresnye, tulipánfa és pusztaszil.

A területre utcabútorok kerülnek: padok, piknikasztalok, lóca, hulladékgyűjtők és kutya WC-k, lesz ivókút, kerékpártároló, fa körüli pad, színes forgószékek és mészke üllőkockák. A burkolatra játékokat festenek, például sakk-táblát és ugróiskolát. A második ütembe rovarhotel és illatkert is betervezték. **Mórocz Anikó**

Uniós támogatásból újult meg a vásárcsarnok és környéke

folytatás az 1. oldalról

Új elektromos vételi helyet építettek ki az épületen kívül, amelyre a kültéri műköasztaloknál folyó árusításhoz, az online pénztárgépek működtetéséhez volt szükség. Az energia megtakarítás jegyében is történik jelentős beruházások, a közel-múltban napelemek kerültek a vásárcsarnok tetejére, működik a klimatizálás, a felújítás során hűtő-fűtő hőszivattyús eszközök kerültek beépítésre. A berendezések inverteres rendszerűek,

elektromos fogyasztásuk és zajszintjük is alacsonyabb a hagyományos klímarendszerekénél. A pályázati felhasználás másik helyszíne a Balatonfüredi Református Általános Iskola, ahol a konyha újulhatott meg.

Az önkormányzat a pályázat támogatásával az oktatási intézmény főzőkonyhájának új beépített eszközeit vásárolta meg, így többek között sütőket, gázüzemű főzőüstöket, dagasztógépet szereztek be. **Bán László**

Üzemkész az arácsi defibrillátor

Tisztelt Támogatóink! Kedves Barátaink!

Az Arácsi Népháznál lévő készülék éves felülvizsgálata megtörtént, ennek révén a kétévente esedékes elektróda cserére és a négyévente esedékes elemcserére is sor került.

Mindez közel félmillió forintot ráfordítást igényelt, melyet alapítványunk a korábbi évek adományából és a 77 Elektronika Kft. tavalyi támogatásából finanszírozott, melyeket ezúton is köszönjük.

Így az életmentő készülék az elkövetkezendő évekre is üzemképes. Reméljük nem lesz rá szükség, de ha baj van, tudjunk róla és merjük használni.

Fabacsovics Zoltán kuratóriumi elnök, Arácsiak Egészségéért Alapítvány

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) a Madarak és fák napja alkalmából ismét országos versenyt hirdet általános iskolai felső tagozatos tanulók számára. A megmérettetés célja bemutatkozási lehetőség biztosítása azoknak a természet iránt érdeklődő tanulóknak, akik az iskolai órákon, szakkörökön, erdei iskolákban és természetjárás során szerzett tudásukat szeretnék összmérni az ország más részein élő diákokkal.

A Madarak és fák napja egy több mint százéves hagyomány-nal rendelkező jeles nap Magyarországon, melyet 1996 óta május 10-én ünnepünk. Célja, hogy felhívja a társadalom, különösen az ifjúság figyelmét az őket körülvevő élővilágra és a természetvédelem fontosságára. Az első Madarak és fák napját a kor neves ornitológusa, Chernel István szervezte 1902-ben. Bár azóta már több mint száz év telt el, a természetvédelem fontossága azóta sem vesztett jelentőségéből. A versenyre 10-14 éves – általános iskola 5-8. osztályos – tanulókból álló háromfős csapatok jelentkezését várjuk, akik az iskolájukhoz legközelebb eső területi fordulóra nevezhetnek, ennek határideje 2025. március 7. éjféli. A területi forduló időpontja: 2025. április 4.

A területi fordulón első helyezést elérő csapatok jutnak tovább az országos döntőbe, melynek időpontja 2025. május 10.

További részletek: mme.hu

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36 (30) 216-1768

Felj.: Pálffy Károly. Tördelés: Sági Tibor. Fotók: Füred Televízió. Nyomda: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36 (30) 216-1768. A szerkesztőség jogának tekinti az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége,
Füred Stúdió Kft. 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

A zene szeretete hatja át

Hűséges kórusvezetői munkájáért Ferenc Pápa szívből jövő apostoli áldását vette át decemberben dr. Peuserné Kis-Szölgvényi Gabriella. Az elismert karnagyról dr. Fodor János plébános, Molnár Judit képviselő és Vargáné Janecska Julianna igazgatóhelyettes beszélt.

Az 1989-es húsvét táján nem kis izgalom lett úrrá a plébániatemplom kórusán. Egy lelkes kis csapat arra készült, hogy a szólókkal és a kórusjelenetekkel együtt élénkelje a Passiót. A produkció ugyan sikerült, de nyilvánvalóvá vált, hogy vezető nélkül a további fejlődés nem lehetséges. Így aztán 1991-től a kórus meghívása alapján dr. Peuserné Kis-Szölgvényi Gabriella, a Radnóti iskola énektanára lett a kórus vezetője.

Két év múlva már – nem kis sikerrel – Tulln városában vendégszerepelt az énekkar. Pár évvel később a karvezető megkapta a *”Balatonfüred Kultúrájáért”* kitüntetést is.

A karvezetőnek köszönhetően kapcsolatok épültek ki bel- és külföldi énekkarokkal, illetve megszervezte az Adventi Egyházzenei Áhítat rendszerét, ami jó alkalom volt a kórusok bemutatkozására. Kis-Szölgvényi Gabriella a templomi szolgálaton kívül széleskörű civil tevékenységet is végez, élénk megyei és nemzetközi kulturális munkája

során az Országos Pedagógus Kórustalálkozó szervezését is többször vállalta.

Dr. Fodor János plébános:

Gabika néni évtizedeken át összegyűjtötte, zeneileg képezte a Krisztus Király Plébániatemplomba járó híveket, és emberileg is támogatta őket. 2024 év végén a Szentatya személyes áldását küldte el Gabika néninek, amivel ki szeretne volna fejezni nagyrabecsülését minden törekvéseért és szolgálataért, amit Krisztus ügyéért és az Egyházunkért tett.

Molnár Judit elnök, Humán Erőforrás Bizottság, Balatonfüred Önkormányzata:

Gabit 1986-ban ismertem meg a Radnóti iskolában. Egyrészt kollégák voltunk, másrészt a fiaink volt az osztályfőnöke. Gabi igazi közösségi ember volt és ma is az. Több évtizeden át vezette az iskola énekkarát, létrehozta a város pedagógusaiból álló Schola Kamarakórust. Gabi jó ember és jó barát. Szerény, lelkiismeretes és segítőkész, nyílt szívvel fordul az emberek felé. Örülök, hogy évtizedek óta az

életem része és remélem, hogy ez még sokáig így lesz.

Vargáné Janecska Julianna igazgatóhelyettes, Radnóti Miklós Általános Iskola, egykori kórustag:

Gabi 1974-től tanított a balatonfüredi Radnóti iskolában. A tanárokból álló és az egyházi kórus

mellett az iskolai gyermekkórust is vezette. Hitvallása szerint boldog, aki énekel.

2006-ban Balatonfüred rendezte a Pedagógus Kórusok Országos Találkozóját. Harminc kórus ezernél is több dalossal, a szélrózsa minden irányából érkezett a városba.

Az illetékes egyházi hatóság (ordinárius) pecsétjével és aláírásával ellátott dokumentum alapján készül el a pápai áldás pergamenje. A dokumentumot minden esetben az egyházmegye juttatja el a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia római ágensehez, aki az elkészült pergameneket az egyházmegye központjába juttatja vissza.

Gabi teljes odaadással munkálkodott a rendezvény sikerén.

2017 májusában Sopronban átvethette az Országos Pedagógus Kórusmozgalom Fasang Árpád-díját, ahol nyolcszáz énekesnek vezényelt. A hűséges kórusvezető egész életét áthatja a zene. **Mórocz**

Elhunyt Kovácsné Encz Eszter

Kovácsné Encz Eszter 1970-ben szerzett óvónői diplomát, 31 éves aktív munkaviszonya alatt kiemelkedően végezte a munkáját. 1971-ig Ósiben dolgozott óvónőként, majd 1971 december 1-től Balatonfüreden, az I. számú (Kiserdei) Óvodában; 1984-től 1990-ig általános helyettes, majd 1990-től az integrált I. számú Óvoda vezetője. 2001-ben átvethette a Balatonfüred Községtanárságáért Díjat.

„Mikor a pedagógus hivatást választotta, tudta, hogy nem lesz könnyű, tudta, hogy minden sikerért meg kell majd küzdeni. A pályán töltött évtizedek alatt sok volt a gyermek, sok volt a munka, de az öröm is sok volt. Az intézmények vezetése teljes embert, biztos családi háttérrel kívánt. Úgy gondolom, hogy Ő megtalálta a helyét, és a megfelelő helyet találta meg.

Eszter a gyermekekkel mindig teljes odaadással, nyugodtan, csendesen, türelemmel foglalkozott. Hitt abban, hogy az óvoda hozzájárul a pozitív értékek megalapozásához, a gyermekek jó emberré válásához. Hivatástudata példaértékű volt, az óvoda minden dolgozója megtiszteltetésnek érzi, hogy vele dolgozhatott egy csapatban.

A Kiserdei Óvodának nemcsak a vezetője volt Eszter, hanem a lelke is. Vezetésével az évek alatt kialakult egy olyan értékrend nemcsak a szakmaiságban, a gyermekek nevelésében, oktatásában, hanem az összetartásban, kollegialitásban, munkamorálban, és elkötelezettségben is, amit a mai napig próbálunk tovább vinni, az új kollégáknak átadni.

Amíg mi, akik vele dolgoztunk, és Tőle tanultunk, itt vagyunk, addig Eszter elhivatottsága, szellemisége mindig velünk marad. S bár az új Kiserdei Óvoda elkészültét már sajnos nem érthette meg, de általunk Ő is ott lesz majd az új óvodában.

A kitartás, a becsület, a tisztességes munka, a gyermekszerepet mind befektetés, ami meghozza gyümölcsét: megbecsülést, elismerést, szeretetet, szakmai rangot. Aki ezeket eléri, az elmondhatja, hogy mindent elért, érdemes volt ezt a pályát választania. Encz Eszter ezeket mind elérte, nyugodjék békében” – emlékezett kolléganője, Ságiné Strenner Éva Encz Eszterre.

Eljött a kertészkedés ideje!

Segítséget szeretnék nyújtani a helyi kertészkedőknek, hogy nagyobb sikerrel nyújtsanak legyek. Kulcsszó az időzítés! Mai világunkban hozzászoktunk, hogy szinte mindig mindent meg lehet vásárolni, és az időzítésre nem kell külön odafigyelnünk, pedig az eredményes kertészkedéshez ez feltétlenül szükséges!

A kerti munkákat minden évben a metszéssel kezdjük. Célszerű ezt már februárban, március elején, az ültetési szezon kezdése előtt elvégezni. Ekkor érdemes fáinkat lemosó permetezéssel megvédeni, amely teljesen bio-módszernek számít, és segít a kórokozók kártévők felszaporodása ellen.

Az ültetéseket már március elején el lehet kezdeni, és a szabad gyökerű díszfák, gyümölcsfák, cserjék esetében március végéig-április elejéig be is kell fejezni. Nem baj, ha hideg van, az csak nekünk kényelmetlen, ha fázunk, a növénynek annál jobb. Ugyanis szabad gyökérrel, csak olyan növényt lehet ültetni, mely még alvó állapotban van. Amint elkezdene kirüggyezni, már el is késünk.

Ezután jöhet a földlabdás fák, cserjék ültetése. Fontos, hogy a juta zsákot soha ne vegyük le a növényről, mert ha a föld leesik a gyökerről, akkor a megeredéssel gondok lesznek.

A lombhullató növényeket csak rügyfakadásig, az örökzöldeket

Fotó: Kondor Noémi

április végéig lehet a faiskolákban földlabdával kitermelni, utána már csak abból lehet választani, ami a kertészeten szabad készletre be van verelve.

A szakmában konténeresnek nevezzük azokat a növényeket, melyek műanyag cserépben vannak. A konténeres fákat és cserjéket bármikor lehet ültetni, mivel az ültetéskor a gyökér nem vágjuk el, egyszerűen csak levesszük róla a cserepet. Akkor miért is olyan fontos a jó időzítés? Mert a nagyobb választékon és a jobb eredményen kívül további előny, hogy a szabad gyökerű növények kb. 50%-kal, a földlabdások pedig kb. 20%-kal olcsóbbak, mint a konténeres társaik.

Minden kerttulajdonost arra biztatok, hogy alakítson ki egy kis zöldeget, hiszen az ipari termelésű zöldeknek már messze nincsen olyan beltartalmi értéke,

mint a szabad levegőn, napsütésben, termőtalajban fejlődött saját természetűnek. Anyagilag úgy érdemes összehasonlítani a saját termesztés élelmiszer, hogy a boltihoz hozzáadjuk az étrend-kiegészítő és a gyógyszerek árát. A zöldeges talajt most érdemes előkészíteni, trágyázni, felrotálni és a vetéseket a salátával, retekkel, sárgarépával, borsóval spenóttal el is kezdhetjük. Aztán ahogyan tovább melegszik a talaj jöhet a dughagymák ültetése, a sóska és a kapor vetése. Április közepén esedékes a babfélék, káposztafélék, tökfélék vetési ideje, és ekkor ültethetjük ki a paradicsom paprika palántát is.

Mindenkinek jó kertészkedést kívánok! Ne feledjék, hogy a kerti munka testünknek-lelkünknek is gyógyszer, érdemes a gyerekeket is bevonni a munkákba, addig sem bámulják a képményt.

Csizmazia György kertészmérnök

Elismerés Tóth Györgyinek

Tóth Györgyit Balatonfüred város képviselő-testülete a közművelődés területén nyújtott kimagasló szakmai tevékenysége miatt Balatonfüred kultúrájáért kitüntetésben részesítette. A kitüntetést a Magyar Kultúra Napján dr. Bóka István polgármester adta át a Lipták Gábor Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatójának, az Anna Grand Hotelben tartott ünnepségen.

Tóth Györgyi születése óta Balatonfüreden él, a Radnóti iskolába és a Lóczy gimnáziumba járt. A bajai főiskolán szerzett könyvtár szakon diplomát, és az ELTE-n múzeum-pedagógiai szaktanácsadó szakon végzett 2010-ben.

1992-től dolgozik a balatonfüredi könyvtárban. A szakmai létra összes fokát bejárta. 2004-től a könyvtár helytörténeti részlegébe kapott feladatot: Kiemelt témái voltak a Zákonyi Ferenc hagyaték, a képeslap és fénykép gyűjtemény gondozása. Sikeres pályázatainak köszönhetően a Zákonyi Ferenc hagyaték könyv állományának restaurálása több lépcsőben megvalósult. Már ebben az időben is fontosnak tartotta az ifjúság bevonását a helyismereti munkába. Több éven át szervezett nyári táborokat, általános iskolások részére.

Iskolai tananyaghoz kapcsolódó programajánló füzetet készített. Iskolai csoportokat fogadott és foglalkozásokat tartott helytörténeti témákban.

Számos kiállítást rendezett helyismereti anyagok felhasználásával városi megemlékezésekhez, rendezvényekhez. A Kerek templom altemplomában helytörténeti kiállítás

mellett az egykori polgári iskola megalakulásának 100. évfordulójának alkalmából a Bem József Általános Iskolában iskolatörténeti kiállítás létrehozásában is részt vett.

2010-ben a Blaha Lujza utca 3-ban létrejött új várostörténeti kiállítás megálmodása és megvalósítása az ő nevéhez is fűződött.

A nyertes pályázataik között megtalálhatók voltak mind a könyvtárhoz mind az intézményhez köthető szakmai programok: Múzeumok Őszi Fesztiválja, Múzeumok Éjszakája, könyvrestaurálás, kiállítások megvalósítása.

2012-től a Városi Helytörténeti Gyűjtemény és Jókai Mór Emlékház szakmai igazgatója lett. A már meglévő feladatai mellé a teljes

igazgatási feladatok is a munkaköre hivatalos részévé vált.

Fontos kiállításai a teljesség igénye nélkül: 2012-ben Praznovszky Mihállyal a régi fürdőkről rendezett, 2014-ben az első világháborúról, majd a régi Arácsról szóló kiállítás, és a Ferencsik János emlékszoba kiállítása is. Titkára volt tizenhat éven át a Helytörténeti Egyesületnek, és a Balatonfüredi Értéktár szakmai anyagainak előkészítésében is részt vesz, 2018 óta pedig a Lipták Gábor Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény igazgatója.

Nevéhez fűződik a könyvtár épületének megújítása, mely több pályázat segítségével valósított meg város. A hagyományos könyvtári rendezvények mellett új utakat is keresett a könyvtár népszerűsítése érdekében. Sikeres pályázata, majd projektje volt az EKF programsorozat részeként a Balaton északi és déli partján kilenc helyszínen megvalósult kulturális rendezvények és a hozzájuk kötődő kiállítások. A projekt záró napján pedig új színfoltként a könyvtár az épületéből kilépve a Kossuth utca egy szakaszát is megtöltötte programokkal.

A könyvtár épületének felújítása mellett részt vett a helytörténeti gyűjtemény új épületének kialakításában. Szakmai anyagainak felhasználásával készült el a 2024-ben a nagyközönség számára is átadott intézmény rész. A Látványtárban megvalósult helytörténeti kiállítás rendezője, megálmodója. **BFN**

Teltházzal és jó hangulatban telt az I. Kocsmakvíz Balatonfüreden

Mi a közös Evitában, a Mamma Mia című filmben és a Cimborában? És hogy kapcsolódnak Balatonfüredhez? Ilyen és hasonló kérdések tartottak lázban január 28-án közel ötven versenyzőt. Történelem, kultúra, fürdőzési szokások – rendkívül vegyes kérdéseken töprengtek a résztvevők. Fejbekezdő volt megtapasztalni, hogy sokan tősgyökerességük ellenére is sok új tudással gazdagodtak. A Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület hagyományteremtő szándékkal szervezte meg az igazán innovatív helytörténeti vetélkedőt.

Több mint tíz csapat regisztrált és küzdött közel másfél órán keresztül. Megjelentek a Reformkori Hagyományörzők Egyesületének tagjai, egy kisebb Arács csapat, a Túrázók, az Eötvös iskola tornaklubja, a Veszprémi Honismereti Egyesület és természetesen nagy számban a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület tagjai, de volt, aki Balatonalmádiból vagy Balatonfőkajarról érkezett.

A programkiírás szerint, az országos kocsmakvíz-bajnokságok mintájára változatos formában (egyszerű, feleletválasztós, hangos, képes, kapcsolatkör, zsákbamacska, stb.) feltett kérdések/feladatok mindegyike kapcsolódott a városhoz. Tanulságos volt, hogy annak ellenére, hogy ma a vizualitás korában élünk, mégis milyen kevés csapat találta el a város pontos

címerét, több nagyon hasonló grafika közül.

A cikk címében feltett kérdésre a válasz: mindegyik balatonfüredi étterem neve vagy nevéhez köthető.

A program a veszprémi Eötvös Károly könyvtár szakmai támogatásával valósult meg. A Kocsmakvíz összeállítója és lebonyolítója Király András múzeum-pedagógus volt. **Fülöp Júlia**

Báloztak a refisek

A feljegyzések szerint először 1385-ben, Amiens-ben rendeztek bált - így nevezték a VI. Károly Bajor Izabellával kötött házasságával kapcsolatos ünnepélyeket. A középkori mulatságok merev ruhái és szigorú szabályai ugyan már rég a múlté, de a tavaszváró napok, hetek a világon mindenütt mulatozásra és táncra adnak lehetőséget. Az Anna-bálok városában, Balatonfüreden bőven van hagyománya a báloknak, a reformátusok is idén már a tizedik báljukat rendezték meg.

A cél minden évben az iskola és az óvoda alapítványának a támogatása, illetve alkalmat szeretnénk teremteni, hogy a szülők és a pedagógusok az intézmények falain kívül, kötetlen hangulatban is találkozhassanak, beszélgethessenek.

A jubileumi bál új helyszínére, a Balatonfüredi Kongresszusi Központba százhusz vendég érkezett. Rojtos Norbert igazgató köszöntője után az iskola korábbi tanulója, Egri Kadosa és versenytánc-partnere, Rákosa Izabella

fergeteges latin táncokkal alapozták meg a bál pezsgő hangulatát.

A bálból befolyt összeg az óvoda és az iskola céljait egyaránt szolgálja majd. Voltak, akik támogatói jegyet vásároltak, őket is köszönet illeti. További támogatásokat az iskola közvetlen számlaszámán (Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda Alapítványa, számlaszám: 7600138-00734268-00200004) fogadnak, illetve örömmel várják az adó 1%-nak a felajánlását is. **MA**

Fotó: Csokonai Krisztina

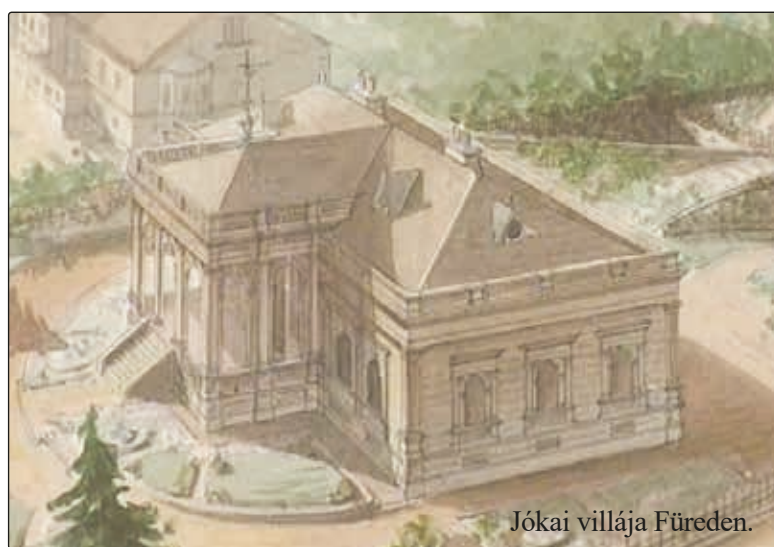
Füred meghajol Jókai előtt

Nagyapám, a hajdani ügyvéd (1860-1932) családja annak idején füredi villatulajdonos volt. Hosszú élete alatt sok feljegyzést készített Jókairól, a villa vendégeiről. Emlékezéseinek kézirat kötege most került elő, hamarosan könyv alakban is megjelenik. Ízelítőül egy fejezet belőle.

Amikor 1925 őszén Balatonfüreden felállították a Jókai obeliszket, én már nem laktam a fürdőhelyen. A háborút követően elköltöztem a nógrádi birtokaimra, amelyet éppen akkor örököltünk a feleségem révén. Nem sejtettem, hogy néhány hónap, s kis birtokom átkerül a csehekhez, s majdhogynem hontalan, de mindenképpen földtelen lettem. Szomorú időszak volt ez a családom számára. Így teltek velem az évek, míg egyszer arra a hírre kaptam fel a fejem, hogy Balatonfüred Jókai születésének száz éves évfordulóján valami nagy ünnepre készül.

Megörültem, mert tudtam és átéltem, milyen jelentős volt a kapcsolat az író és a fürdő között. Milyen sokat köszönhet Füred Jókai jelenlétének s annak, hogy a hagyományok szerint itt írta máig legjobb regényét *Az arany ember*. Ugy éreztem, nekem ott kell lennem, s útnak indultam. Blaha Lujza hajdani házában béreltem szobát, egy nagyon kedves régi vágású öregúrral, Tarányi Ferenc bátyámmal sikerült beszélgetnem a régiekről. Volt két napom, hogy bejárjam az olyan jól ismert helyeket, amelyekhez annyi emlék kötött. Sok mindenre rá sem ismertem, szerencsére a kis városka – hadd nevezzem így – jelentősen fejlődött. Hogy mást ne mondjak, én is vonattal utaztam oda, ez bizony nagyon kényelmes megközelítés volt.

Még az ünnep előtti nap én is bejártam a Jókai villát, amely ugyan bérelhető volt, de szerencsére újra a Jókai család birtokába került, a derék fiatal rokon váltotta vissza néhány évvel korábban.

Jókai villája Füreden.

Tarányi bátyám elkísért ide, s örömmel láttuk, milyen sok bűrt őriztek meg a hajdani berendezésből. Ezeket Jókai nem vitte magával Pestre, hatalmas bútorgyűjteménye volt a fővárosban is, nem is tudom, hogyan fért el minden a Bajza utcai lakásukban. S főleg mi lett a sorsa azoknak. Itt azonban örömmel láttam, hogy megvan Jókai íróasztala is. Egy kicsit franciás stílusú, XIV. Lajos korabeli utánzat, hatalmas mérettel, s ezen írta itt *Az arany ember* s más egyéb regényeit, novelláit, amelyeket aztán majd Pesten fejez be. Az egyik szobában van két nagy ágy, egy szekrény, egy könyvvállvány, amelyen Jókai éppen használt könyvei sorakoztak, s ott állnak az íróasztal körül a régi karosszékek is. Köztudomásúan Jókai Laborfalvi Róza halála után nem akart már többet itt élni a benne fájdalmas emlékeket felidéző tárgyak között.

A szoborleleplezés vendégei áhítattal tekintették meg azt a még mindig jól ápolt kertet is, ahol Jókai annyi kedves órát töltött el virágai között. Nem hagyhattam ki: én is rátelepedtem arra a kerti padra, amelyen Jókai barátaival elüldögélt. A kertnek a templom felőli sarka volt Jókai kedvenc „tracshelye”. Itt álldogált óraszámra a kerítés mellett és beszélgetett arra haladó ismerőseivel. Különösen Vaszary

Kolos és Eötvös Károly voltak itt gyakori látogatói.

Másnap, szeptember 16-án tartották meg a Jókai emlékmű, vagy ahogy nevezték Jókai obeliszk avatását, közel a villához a Kerek templom mellett. Alaposan körbejártam, meg voltam vele elégedve. Impozáns köemlék, a tetején egy nagy golyóbissal. Ez nem lehet más, mondtam Tarányi úrnak, mint maga a Jókai univerzum, amelyet létrehozott műveiben s amelyek valóban a teljes életet, a teljes nemzeti életet szimbolizálják. Tarányi úr a három bronz domborművet is figyelmembe ajánlotta, amelyek egyiken Jókai gyönyörű portréja látszott.

Az avatásról alig néhány emlékem maradt. Az első fájdalmas: nagyon nagy szomorúság hatotta át az egészet, érthető volt, Trianon tragédiája még inkább felerősítette az emberekben, hogy mit veszítettünk Jókaiával. Hiszen nála a régi, a teljes, a nagy Magyarország minden tája, népe együtt van jelen, nemzeti történelmünk felemelő eseményeinek leírásával együtt. A másik füredi emlékem erről az elégedetlenség: rengeteg beszéd hangzott el. Nem mondom, hatalmas tömeg gyűlt össze, egész napos program volt, de úgy láttam, mindenki beszélni akart, minden kis incifinci egyesület, szeretett szerepelni. Mi magyarok csak így tudunk

ünnepelni, gondoltam, miközben hallgattam a tudósok és politikusok szövegeit. Egyik másik tudományos értekezésnek tűnt, legalábbis a hosszúsága miatt.

Voltak kedves pillanatok is. Örömmel hallgattam régi ismerőseim beszédeit: felszólalt Vaszary Ernő úr és a tiszteletre méltó, már professzori rangra emelkedett Schmidt doktor. Hallgattam a Balatonfüredi Dalkör előadását, Jókai kedvenc dalát (sok kedvence volt) a *Tihanyi visszhangot* énekelték el férfias erővel, s egy-két régi ismerős arcot is felfedeztem közöttük is.

A másik szép pillanat, hogy az egész program nyitányát Vaszary Alexa kisasszony szavalata nyitotta meg. Hogy megörültem neki!

Sikerült is aztán szót váltanunk, gyönyörű ifjú nővé vált, s ő is boldogan emlékezett a hajdani találkozásunkra a régi házban (már nem ott élnek) és Ady látogatására. Fájdalmasan mondta, hogy ő is jelen volt Ady temetésén s azóta egész kis Ady könyvtára van már.

Akkor már a bölcsészkarra járt a pesti egyetemen, magyar szakos volt, de a kommun miatt az apja hazahozta, féltette őt. S vissza már nem mehetett.

A vers, amit előadott, az nem valami remekmű, Wlassics Gyula erősen aktualizáló költeménye, de ott és akkor egy ifjú hölgy előadásában mégis megemelkedett az egész. *Mondj mesét, Jókai!* a címe a refrén ismétlődően szólítja meg a költőt:

*Add tüzed, mit gazdag lelkekből kitártál,
Add a színes lángot, mit szerte gyújtottál,
Add szellemed, ami szikrát vetett.
Mondj mesét, Jókai,
Keltsd életre újból lesújtott népedet!*

*Lebegtesd előttünk Zrínyi lobogóját,
Suhogtasd a kardját, hirdesd a credoját,
Magyar hitet adj és magyar imádságot,
Mondj mesét, Jókai
Így hódítjuk vissza majd a Te országod.*

Volt még egy kis emléktábla avatás is. Azon a kerti házban a villa mögött, ahol Jókai dolgozott, vagy a kis Róza festetett. Sebtében lemásoltam a tábla szövegét: „A Jókai centenárium alkalmából Jókai nyaralóját örök emlékeztül e táblával jelölte meg Róth Antal.”

A Jókai obeliszk. Fortepan/Lissák Tivadar, 1943.

Balatonfüred az 1850-es években.

Ami persze így tévedés, legfeljebb kisnyaralónak lehetne nevezni. Aztán amikor az előkelőségek a Nagyvendéglőbe mentek a szokásos bankettre, ahol a szokásos tósztokat mondták magukra s tán Jókaira is, egy kedves, idős, fekete ruhás hölgy jött elő, kezében egy hatalmas rózsacsokorral és letette az obeliszk tövéhez.

– Ki lehet ő? – kérdeztem a kalauzomtól.

– Nem ismeri? Ő Etelka, Jókai édes bátyjának, Károlynak a lánya, aki kiskorában nagyon sok időt töltött a villa falai között. Most Hathalmon lakik, egy derék magyar úr özvegye, Ihász Lajosé.

– Óh, az Etelka – sóhajtottam fel a szívembe toluló sok emlék hatására. Hát így megy az idő? Csak az emlékeinkben élő ifjúság marad a miénk?

Nem zavartam tovább, elkészöntem a vendéglátómtól s még egyszer végig mentem a Deák sétányon, amikor egy úriember szólított meg.

– Állj meg csak barátocskám? Hát nem ismered meg? Én vagyok az, a Szomaházy barátod. Ej, de régen láttalak, amióta Pestről is eltűntél.

Én is örültem s beültünk a hangulatos Löbl-féle vendéglőbe, közel a parthoz. Meséltünk és meséltünk. Belőle híres író lett, most is a magyar írók küldöttségével jött az ünnepségre, belőlem pedig egy megbékélt lelkű öreg ügyvéd a Felvidékről. Mesénk középpontjában Jókai állt.

Szomaházy nagy titokzatosan közel hajlott s úgy suttozta:

– Elmondok neked egy titkot, ha nem árulod el.

– Miért tenném? Mondd csak nyugodtan, Asmódi – jutott hirtelen eszembe az egyik írói álneve.

– Te még emlékszel erre a névre? Köszönöm. Képzeld, én Jókai tolvaj vagyok. No nem a stílusomban vagy témáimban, bár Jókai adhatott volna egy kis plusz tehetséget nekem az ő végtelen fantáziájából, hanem a szó büntetőtörvényi értelmében.

– Ne mondd, te meg a tolvajlás? Mivé lesz a világ?

– Hát csakugyan, amíg a Jókai-villa a Michelin családé volt, abban az időben egyszer vagy sokadszor erre járván, gondoltam, megnézem belülről is. Két kedves leányka fogadott,

a tulajdonos unokái lehettek s megmutatták nekem a szobákat, amelyekben még több eredeti bútor volt, mint manapság. Az egyik fiókos szekrénynél megállva azt mondták: a bácsi nem tudná ezt kinyitni? Biztos érdekes holmik lehetnek benne. Nekem sem kellett kétszer mondani, addig ügyeskedtem a zsebkésemmel, amíg kipattintottam a zárat. És képzeld: Jókai kéziratok, levelek, hivatalos papírok voltak benne!

– Visszazártátok?
– Hát persze, de előtte alaposan átnéztük. S mielőtt visszacsuktam volna, azt mondták a

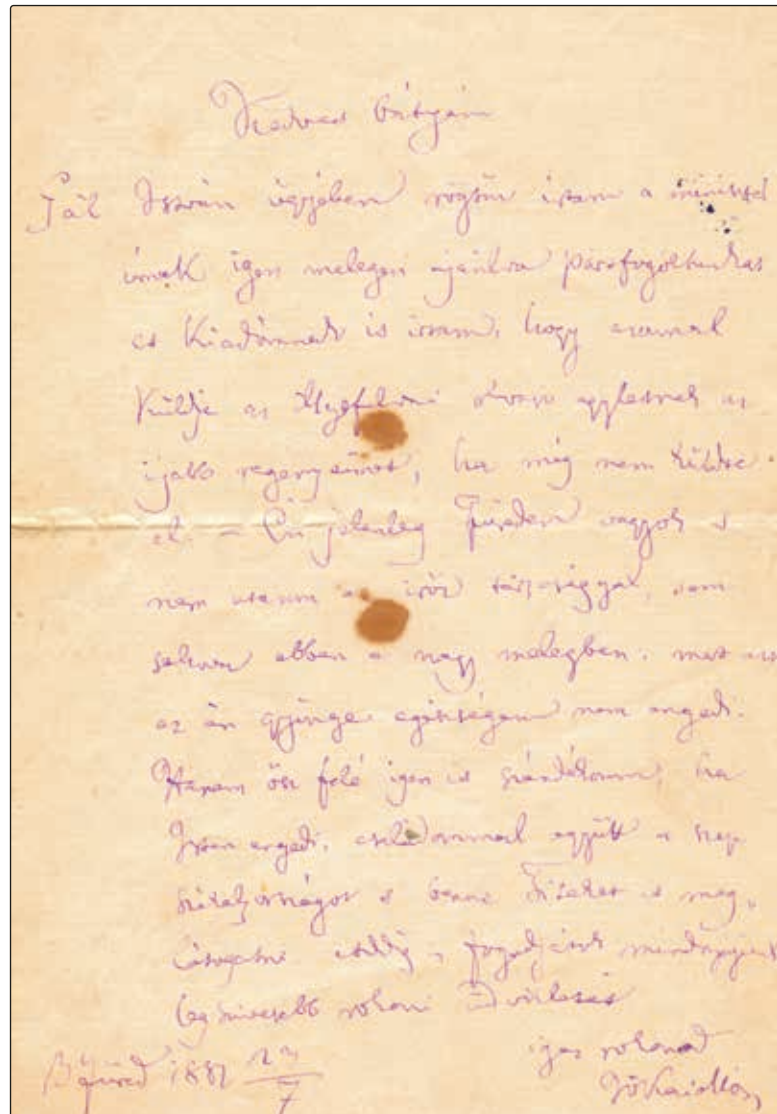
hölgyek, hogy csak nem hagyjuk így, viszünk belőle magunkkal. Hiába tiltakoztam, bizony kiszedtek néhány megsárgult papírost. Ej, ej, mondom, ez nem szép dolog! De ha már így alakult, akkor én is begyűjtök néhány Jókai relikviát. S így tettem szert néhány Jókai levélre, amelyek ha nem is izgalmasak, de mégis az ő csodálatos, lila tintás keze írását őrzik.

– Nohát, ez sem szép dolog – mondtam. Az a szerencséd, hogy én is őrzök néhány Jókai emléket,

levelet tőle, a feleségétől, de nem mondom el, hogyan szereztem. Egyszer majd odaadom valami múzeumnak, feltéve ha érdekli még az utókort Jókai és életműve.

Mert bár nagyon szép volt ez a 100. születésnap, és szép gesztus az emlékmű felállítása, de arra is gondoltam, vajon megmarad-e Jókai az olvasók emlékezetében a következő száz esztendőben is? Hiszen a világ oly gyorsan változik, oly mulandó minden...

Dr. Praznovszky Mihály

Ő lenne a nagyapám (1860-1932), az öreg ügyvéd Práznóczy F. Miklós felvétele, 1927

A cikkben megjelenő személyek sorrendben:

Tarányi Ferenc (1837-1927) táblabíró, Füred kedvelt polgára
Vaszary Kolos (1832-1915) hercegprímás, füredi villatulajdonos
Eötvös Károly (1842-1916) népszerű író, a Balaton könyvei klasszikusok
Vaszary Ernő (1863-1950) fürdőigazgató, nagy Füred patrióta
Schmidt Ferenc dr (1881-1958) nagyszerű orvos, negyven évig a szívkörház (szanatórium) igazgatója
Vaszary Alexa (Alexandra) (1897-1970), Vaszary Ernő lánya, Rosta Sándorné édesanyja
Ifj. Wlassics Gyula (1884-1962) politikus és tehetségtelen költő
Róth Antal, az un. Jókai kisvilla tulajdonosa
Jókai Etelka, Ihász Lajosné (1852-1939) Jókai bátyjának, Károlynak a lánya, ő maga is írogató
Szomaházy István (1864-1927) kedvelt író, sok balatoni emlék megírója

A Balaton mint nemzeti erőter

Kovács Emőke történész Balatoni értéktár 2. című kötetéből több mint ötven történeten keresztül mutatja be a két világháború közötti Balatont és egészen a rendszerváltásig követi a változásokat. Hogyan nyaraltak, üdültek itt az emberek? Miért vált 1945 után a magyar írók, a hazai értelmiség menedékévé a táj? Hogyan tűntek el az emlékezet homályában az egykor szinte világhírű helyi termékek, mint például a balatonendréd csipke? Miért lett a szerző szerint mégis nemzeti erőter a Balaton? Könyvbemutatót rendeztek Balatonfűreden.

A nagy sikerű Balatoni értéktár album folytatásaként megjelent Balatoni értéktár 2. – Történelem és hagyomány – Mítosz és valóság című könyv, híven nevéhez, a tájjal kapcsolatos történeti hagyományok, értékek tára is egyben. Bemutatja a balatoni kultúrtörténeti értékeket, amelyek az általános magyar kultúrtörténet meghatározó elemei.

Írók, költők, festőművészek, színészek illetve ismeretlenek krónikái sorakoznak a gazdagon illusztrált kötetben, miközben megelevenednek a balatoni lokálok, szalonok és alkotóműhelyek mindennapjai is. Kis túlázzal a magyar szellemi élet meghatározó alakjai mindannyian így vagy úgy de kötődtek a Balatonhoz. Csokonaitól Karinthyig, Cholnokytól Németh Lászlóig, Zichy Mihálytól Ilyés Gyuláig, a tájat megfestő képzőművészekig, van tehát mit felidézni.

Balatonfűred természetesen egyik meghatározója a könyvnek, szó van egyebek mellett a Lipták-házról, a kor elsőrangú szállóiról, a városban gyógyulni vagy éppen szórakozni érkező megannyi hírességről és Krúdy Gyuláról, aki a legszebb téli balatoni leírásokat hagyta ránk.

Helyet kaptak a könyvben a Balatont megszállottan kutató tudósok, orvosok, közéleti személyiségek is és persze szó esik a gasztronómiáról, a bálók, forgatagok és ünnepek titkairól. A Balaton térségét érintő történeti folyamatokba a vasúthálózat és a kikötők építése, a tájkép változásai, a trianoni békediktátum utáni balatoni fellendülés, a társas- és sportélet részleteibe is betekintést nyújt az Erdélyi Szalon kiadásában megjelent album.

– A két háború között sajátos történeti folyamat ment végbe a Balatonnál. 1920-1930 között Klebelsberg Kuno a trianoni

A könyvbemutatót az Esterházy-kastélyban tartották január 24-én. Képünkön jobbra Kovács Emőke történész.

békediktátum utáni nehéz történelmi időszakban az első között ismeri fel a Balaton fontosságát. Átgondolt Balaton-politikájának köszönhetően virágzásnak indul a térség, nemzetközi szintű kereteket igyekszik megvalósítani, ő szorgalmazza például a Tihanyi Limnológiai Intézet felállítását. A fejlődés azonban megakad, a háború és az új politikai légkör miatt a térség elveszti jelentőségét. A Kádár-korszakban sok a tabu, a mítosz, a kreált történet

és kulturális, gazdasági, infrastrukturális válság van. De mégis, a Balaton lesz a nemzeti erőter, az 50-es évektől egy sajátos szellemi menedékhely. Megteremtődik itt egy másik világ, a belső emigrációba vonuló értelmiség találkozási helye lesz – fogalmazott Kovács Emőke történész, Balaton-kutató az Esterházy-kastélyban rendezett könyvbemutatón.

A rendezvényen Molnár Judit önkormányzati képviselő mutatta be a szerzőt, hangsúlyozva,

hogy Balatoni Értéktár című első kötete a városi értéktárba is bekerült.

Kovács Emőke új könyve regényes kultúrtörténeti utazást kínál a Balaton 19-20. századi világában, egyúttal értékmennyítő kötet is, amely megjeleníti a vidék sajátos és unikális történeti hagyományait, a történetek révén pedig egyértelművé teszi, hogy a Balaton több mint egy kedvelt fürdőhely, több mint egy nagy kiterjedésű víztömeg, itt koncentrálódik Magyarország története – hangzott el. **MT**

Gyilkosságok, versek, „fürediség” Kellei György legújabb krimije

Kellei Györgyöt az is kivételessé emeli a magyar krimiírók között, hogy bűnügyi regényei egymás után olvasva többletjelentéssel telítődnek, egyfajta láncolattá állnak össze, olyan életművé, mely egyszerre mind írói vallomás is.

Legújabb könyve az újfent a Hungarovox Kiadónál megjelent Fullasztó csend minden korábbi erőteljesebben azonosítja a főhős-elbeszélőt, Melis Zsolt magánnyomozót, író, irodalomtörténészt magával a szerzővel. Melis, bár fogadkozik, hogy sosem írja már meg régóta tervezett Graham Greene-monográfiáját, ezúttal is arra kényszerül, hogy a bűnügyi és az irodalmi nyomozó munkáját egyesítse. Hiszen ellenfele, a kettős gyilkos – afféle másod-narrátor – maga is (álnév mögé rejtőző) költő, aki titkát furcsán „hermetista” versekbe kódolja: a regénycím is az ő kéziratos-gépiratos verskötetének a címe. „A negatív esemény, ami megrázkódtatta”, vagyis a két emberölés és az elképzelt-eltervezett továbbiak a torz „poéta” ihletői, költészete élményforrásai. („Mióta gyilkolt, az ihlet egyre gyakrabban és erőszakosabban tört rá.”) A bűnöző ezért retteg a mélyreható, titoknyitó verselemzéstől, „az átélt emlékek firtatásától”. Ráadásul a gonosztevő is nyomoz a

múltban, „harminc évvel ezelőtti tragédia” után. S a verseskönyve akkor kerekedik ki teljes egészé (fél-száz verselménnyel), amikor sorsa is beteljesül („a fullasztó csend végérvényesen körülölelt”) – részben a Végzetet szolgáló Véletlen segítségével mint megannyiszor. Másrészt Melis egy gyanúsítottja egyszerre nevezi „nyomozókámnak” és „írókámnak”. Melis, a balatoni Poirot, „fürediségér” öntudatosan vallja, ám a Balatonnál is a

gyilkos-titkos indítékok „tizenegy kilométer mély Mariana-árkába” merül alá. S végül feljut a fényre. Felhozza a megfajtást. És igazgyöngyként megajándékozta vele a hűséges olvasókat. Hogy is hívják az ajándékozót? Melis György? Kellei Zsolt? A világirodalmi idézetekben, hivatkozásokban bővelkedő krimiremekhez illően klasszikus citátummal felelhetünk: „Összenő, ami összetartozik.”

Madarász Imre

Megyénk céges kiválóságai

A Veszprém Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve körülöttünk lévő jelentős, sikeres vállalatokat mutatunk be.

Somló Holding Kft.

egy magyar sikersztóri

- a cégcsoport mint családi vállalkozás
- konténer-, gyümölcs-chips, agrártermékek és sok más gyártása
- iparszerű gépgyártás
- nemzetközi együttműködések
- sikerek és ami nem sikerült
- kihívások
- erősségek
- jövőkép
- közéleti aktivitások

Tornai Tamás
tulajdonos, ügyvezető

**2025 március 7.
péntek 18 óra**
Balatonfűred Bajcsy-Zsilinszky u. 32.

Belépés díjlan.
Ülőhelyét biztosíthatja, ha a www.zsidokivalosagok.hu weboldalon az eseménynél található linken regisztrál.

	ÉRDEKLI BALATONFÜRED?				adás		
	Fűred TV a One 503-as csatornáján. Szerdánként 18 órakor új adással, benne 19 órától híradóval jelentkezünk.				facebook.com/furedtv youtube.com/TVFured www.furedtv.hu		
szerda:	híradó	19.00	24.00		18.00	23.00	
csütörtök-péntek:	6.00	12.00	19.00	24.00	18.00	23.00	
szombat-vasárnap:	6.00	10.00	19.00	24.00	9.00	18.00	23.00

A zongorák Bentley-je került Füredre

Csúcskategóriás hangverseny-zongora érkezett januárban a Balatonfüredi Kongresszusi Központba. Steguráné Ormándi Barbara, a füredi Ferencsik János Zeneiskola igazgatónője egy különleges Bentley-hez hasonlítja a 280 centiméteres Bösendorfer-t, amihez fogható az egész Dunántúlon nincs.

- Európa XIX. századi kulturális fővárosában, a pezsgő zenei életű Bécsben Ignaz Bösendorfer egy volt a bútorasztalosok közül, akik zongorákat készítettek, mégpedig nagy számban. Ugyanis ezek a hangszerek nem voltak strapabírók, teljes egészében fából készültek, és egy koncert alkalmával négyöt hangszert is tönkretettek az előadók. Húrok szakadtak, lapácsok törtek, a zongorista pedig tovább ült egy következő hangszerhez. Ignaz Bösendorfer a saját műhelyében újtáson gondolkodott, a húrokat körülölelő, belső fakeretet öntöttvasra változtatta, ami akkoriban igen forradalminak számított. Ettől megbízhatóbbá vált a hangszer, egy-egy példány már egy egész koncertet is kibír és szállítható lett, igaz, nehezebbé vált, néhány legénnyel több kellett a cipeléséhez. Liszt Ferenc is megkedvelte a Bösendorfert, akiről tudható, hogy rendkívül „intenzíven” használta a zongorákat – tudtuk meg az igazgatónőtől.

Liszt már Ignaz fiával és örökösével, Ludwig Bösendorferrel (1835-1919) állt kapcsolatban, aki tovább korszerűsítette és Ausztrián túl is ismertté tette a cég zongoráit. Liszt és Ludwig között szoros barátság alakult

ki, Ludwig sok zongorát adományozott Lisztnek, aki pedig számos hangszert megvásárolt tőle, ugyanis Liszt sok helyen tartott fenn rezidenciát, és mindenhol volt egy hangszer.

- A budapesti Liszt Ferenc Emlékmúzeumban például van egy igen érdekes Bösendorfer, amit Ludwig adományozott a zeneszerzőnek. Ez tulajdonképpen egy íróasztal, amiben van egy klaviatúra, a háromoktávós, rövid billentyűk azonban nem húrokat, hanem kisméretű fém lemezlapokat ütnek meg. Liszt fejében szerezte a zenéit, a hangszert csak ellenőrzésre használta, amire kiválóan alkalmas volt ez a darab. Egy mai számítógépasztalt képzeljünk magunk elé, ennek a hangszernek is egy kihúzható, alsó klaviatúrája van billentyűkkel, amit vissza lehetett tolni, oldalt pedig egy íróasztalnak megfelelő fiókok vannak. Praktikusan éjszaka is lehetett használni, mert a fémlemezlapok halkán szólaltak meg, senkit nem zavartak – mesélte az igazgatónő.

Első látásra minden zongora egyformának tűnik, ez azonban nem így van. A hangszerek sziluettjeit ugyanis nagyon híres tervezők találják ki, például a Porsche és a Swarovski tervezőinek is van külön zongoraformája.

A zongorát Steguráné Ormándi Barbara, a zeneiskola igazgatója mutatta be a közönségnek.

A hangszer tehát egy fantasztikus bútorasztalos munka, ami remek szakmai bravúrt rejt magában.

A füredi hangszer rendkívül kiegyenlített hangzású. A magas regisztere finom puha, meleg, a középső rész pedig tömör, telt és sűrű hangzást biztosít, ezért dalok kíséretére és kamarazenére is kiválóan alkalmas, ugyanakkor az alsó, mély regiszter hatalmas zengést mutat, azonban ezek a zöngék nem mosódnak össze. A bal pedál semmit nem tompít a hangzásból, csak a hang erejéből vesz el. A korábbi vasöntvény helyett most már sokféle fém ötvözetét használják. A Bösendorfer mellett olyan világklasszis zongoraművészek köteleződtek el, mint a magyar származású Schiff András. A cég életében ugyan jelen van külső anyagi támogató, de a koncepcióba és a fejlesztésekbe a mai napig nem szól bele, ami manapság rendkívül ritka.

A méretet tekintve a kabáthoz egy ideális gombot találtak. A Balatonfüredi Kongresszusi Központ nagytermében hatalmas színpad várta a hangszert, az ide való minimális méret egy 230 centiméteres hangszer lett volna, de mivel ár-érték arányban igen jó üzletet sikerült kötni,

így egy 280 centis zongorát tudtak megvásárolni. Alkalmas szóló- és kamara-előadásokra, illetve nagyzenekari zongoraversenyek előadására is. Schubert, Schumann vagy Mozart műveinek talán a legjobb interpretációját adják a Bösendorferek, de a hangszer tudása gyakorlatilag a teljes zeneirodalmat átöleli.

Tárolás szempontjából különleges körülményeket igényel a féltonnás, nem mindennapi hangszer. Érzékeny a hőmérsékletre, a páratartalomra, a mozgatásra, és minden koncert előtt érdemes újrahangolni, hogy a legszebb pompájában szólalhasson meg. A füredi hangszer legalább száz-százötven évre készült. A hozzávaló vörösfenyő faanyag Olaszország egy bizonyos erdejének egy meghatározott hegyoldalán növekszik, és a kivágás után hat évig teljesen természetes körülmények között szárítják, fedél alatt levegőztetik, s csak a gyárba érkezve vágják deszkákra. Az elkészítés rendkívül sok, pontos kézi munkát igényel, és a hangszernek gyakorlatilag nincs gyenge pontja. Még a gyári bejátszás során 24 órán keresztül egy hatalmas gép üti a billentyűket, hogy minden esetleges kisebb hibára fény derüljön, és onnantól csak tökéletes hangszerek távozhatsanak.

- Szédületes pillanat volt, amikor a zongora megérkezett Füredre, napokig alig aludtam, annyira lenyűgözött – emlékezett vissza Steguráné Ormándi Barbara. - Kiss András és Óriás Imréné zongoratanár kollégáimmal lehattunk ott az összeállítás pillanataiban. Mindössze ketten hozták az igen értékes hangszert, jól begyakorolt, biztos mozdulatokkal rakták össze. Életemben először Hollandiában játszottam Bösendorferen, Pileczky Erzsébet kórusával vendégszerepeltünk egy evangélikus templomban, ahol egy vadonatúj Imperial volt, én játszhattam rajta először, majd megkérdezték a vendéglátóink, hogy jó lesz-e a hangszer... fantasztikus volt. Akkor tapasztaltam meg, hogy milyen jó dolog egy ilyen hangszeren játszani, nem fárad el az ember keze, csak repülnek az ujjak és nincs akadály, technikailag minden gyönyörűen kijátszható rajta. Persze ha valaki nem szépen kezeli a pedált, akkor minden zongorán tönkre lehet tenni, és sajnos van egy-két előadó, aki hajlamos erre, reméljük, hogy ők elkerülik a füredi hangszert. Legyünk nagyon büszkék a Bösendorferünkre, ami mellé bármelyik világhírű zongoraművész ugyanilyen büszkeséggel ülhet le! **Mórocz Anikó**

Bösendorfer

A Bösendorfer zongoragyárat 1828. július 25-én Ignaz Bösendorfer (1794-1859) alapította Bécsben. A császárváros már ekkor a zenekultúra fővárosaként jegyezték, ahol közel százötven zongorakészítő mester működött.

Ignaz Bösendorfer ácsmester gyermekeként született Bécsben. A Szépművészeti Akadémián tanult, majd különleges zenei és technikai képességeinek köszönhetően tizenkilenc évesen a jól ismert zongorakészítőhöz, Joseph Brodmanhoz küldték tanoncnak, 1828-ban pedig átvette a műhelyt.

Bösendorfer kézi készítésű zongorák folyamatos javítását végezte. Elsődleges törekvése volt, hogy megőrizze a bécsi hangszerek karakterét, ami a lágy, gazdag hangú húrok mellett a hangzáserő fokozása volt. Ehhez sokkal stabilabb, masszívabb konstrukcióra és erősebb húrokra volt szükség. A Bösendorfer zongorákat a következő száznyolcvan évben a telt, dallamos, hosszan tartó hangzás és erőteljes basszus-tartomány fémjelezte.

Liszt Ferenc is beleszeretett a bécsi zongorák dallamos hangzásába, és mint sok más zeneszerző és zongoraművész, ő is a rendkívüli minőséget kereste. Liszt lejegyezte, hogy „A Bösendorfer tökéletessége éri el a legmagasabb elvárásaimat...”, s egy életen át kapcsolatban maradt ezzel a márkával.

A vadonatúj Bösendorfer zongorát maga a gyártó 2025 januárjában szállította Balatonfüredre, vállalkozók és az önkormányzat támogatásával vásárolták meg a piaci ár alatti 54,5 millió forintért. A közel kétszáz éves múltra visszatekintő bécsi helyi manufaktúrában hét éven át készült a Vienna Concert 280-as, nemzetközi szintű koncertzongora. Az avatóünnepségre január 10-én került sor, a kongresszusi központban Erdi Tamás zongoraművész adott koncertet, közreműködött Punka Dóra, aki a Ferencsik János Zeneiskolában Kiss András hatodik osztályos növendéke.

✂DЯK✂

LOVE YOUR VIBE.

Közel 80 kiváló sportoló vehetett át emlékérmet

A város a hagyományoknak megfelelően idén februárban is megrendezte a Sport Díjátadó Gálát a Balaton Szabadidő és Konferencia Központban. Ezúttal 12 egyesület, 73 sportolója, valamint azok edzői, felkészítői kaptak emlékérmet az ünnepségen. Többek között vitorlázókat, teniszezőket, sakkozókat, úszókat, atlétákat, röplabdásokat, kézilabdásokat és labdarúgókat ismertek el, akik kimagasló teljesítményt nyújtottak a 2024-es évben. Átadták a „Balatonfüred Sportjáért” kitüntetést is, amelyet most ketten vehettek át a város polgármesterétől.

Elsőként Fejes Zsuzsannát tapsolhatták meg a jelenlévők, aki mindössze 8 évesen a Velenicei-tavi Vízi Sport Iskolában kezdte el a sportéletet, mint kajakos. Tanulmányait a budapesti Testnevelési Főiskolán végezte, 2007-ben kajak-kenu szakedzői diplomát szerzett. Minden korosztályban és hajóosztályban nyert magyar bajnoki címet, összesen hússzor. Első felnőtt világbajnokságán 19 évesen a 7. helyen végzett. 1995-ben végleg abbahagyta az élsport karrierjét, majd ezek után a családi vállalkozásban dolgozott, mint erőnléti edző. 2008-ban a pekingi olimpiára való fizikai felkészítésben segédkezett a kajak válogatott néhány tagjának. 2005-ben ismerkedett meg a sárkányhajózással, amit először csak hobbi-ként üszött, ám 2010-ben elindult a világbajnokságon a női válogatott hajójában, ahol négy aranyat nyertek közösen. Ezek után még további hat aranyat szereztek világbajnokságokon. Sárkányhajó

szakágban világbajnokokat, Európa-bajnokokat nevelt, továbbá a 2019. évi magyar bajnokságon a 20 fős kategóriában a csapat 2. helyezést ért el.

2020. januárjában csatlakozott a Balatonfüredi Yacht Clubhoz, ahová 40 sportolójával érkezett és 2021-ben a balatonfüredi SUP világbajnokságon már BYC-es színekben indította öt versenyzőjét, ahol szép eredményeket értek el.

Ugyancsak „Balatonfüred Sportjáért” kitüntetést ítéltek oda Sebők Lajosnak, aki évtizedek óta megkerülhetetlen személyisége és egyben alakítója Balatonfüred és környéke, illetőleg Veszprém vármegye labdarúgásának és sportéletének. Tanulmányait a Janus Pannonius Tudományegyetem Természettudományi Karán 1992-ben fejezte be, matematika-fizika szakos általános iskolai tanárként. A főiskola befejezése után Pécselyen kezdett el tanítani, ahol már az első tanévben, több

Fotók:
Szente
Benjámín

Az ünnepségen Fejes Zsuzsanna és Sebők Lajos vehette át a "Balatonfüred Sportjáért" kitüntetést.

sportágban szervezett iskolai házibajnokságot, valamint a Diákolimpia körzeti versenyein is indította csapatait. Az egyesületi sportba is hamarosan bekapcsolódott, 1993-ban megalapították a Pécselyi Sportegyesületet a labdarúgó szakosztállyal. Sebők Lajos néhány év elteltével elnökségi tag lett a Veszprém Megyei Labdarúgó Szövetségben, a Veszprém Megyei Sportlövő Szövetségben, valamint a Veszprém Megyei Darts Szövetségben is.

A 90-es évektől aktívan segíti, szervezi a Balatonfüredi Futball Club utánpótlás szakágának tevékenységét, sőt a 2015. januárban történt felkérése után, azóta is ellátja az NB III-as felnőtt férfi labdarúgó csapat technikai vezetői feladatait is. Jelenleg a Bozsik Egyesületi Programban a balatonfüredi körzetben operatív vezető, a Bozsik Intézményi Programban pedig a balatonfüredi körzetben körzeti szervezői feladatokat lát el. Itt is a rá

mindig jellemző alaposággal és kiegyensúlyozottsággal szervezi a körzet utánpótlás tornáit és fesztiváljait, gazdag élményeket és rengeteg örömet szerezve a résztvevő labdarúgó palántáknak.

A sport díjátadón a szintén díjazásban részesült Acro Dance Rock and Roll Sporttánc Egyesület tagjai adtak műsort, a pezsgős koccintás után svédasztalos vacsora és kötetlen beszélgetés várt a vendégekre. **Bán László**

Általános iskolák egyéni sakk csapatversenye

Tizenegy évvel ezelőtt a Balatonfüredi Sport Club Sakk Szakosztálya kezdeményezésére meghirdetésre került az iskolák versenye e szellemi sportban. Egyéni verseny, de az olimpiai pontozási rendszeralkalmazásával kialakul az iskolák rangsora. Az ötletet a Boat Race egy évente megrendezésre kerülő evezős versenysorozat adta, ahol a Cambridge University és az Oxford University diákjai mérik össze tudásukat, immáron 1829 (!) óta.

A versenyt a Református Általános Iskola Kálvin termében rendezték.

A felső tagozatos diákok között a lányoknál első helyezést ért el Bari Boglárka, a fiúk között Gondos Gergely.

Az alsó tagozatos diákoknál a lányok versenyét Kelemen Lilien, a fiúkét Liga Viktor nyerte.

Az iskolák versenyében idén is a Református Általános Iskola végzett az élen, az Eötvös Loránd Általános Iskola előtt, míg a képzletbeli dobogó harmadik fokára a Radnóti Miklós Általános Iskola állhatott fel.

Legközelebb a Dr. Dibusz László Sakk Emlékversenyen mérhetik össze tudásukat a sakkozók három korcsoportban.

A negyvenkét évvel ezelőtt elkezdődött Füredi Március kupa folytatásaként idén huszadik alkalommal kerül megrendezésre az amatőr játékosok és gyermekek nagyszabású versenye. Az eseményt április 26-án szombaton, a Balaton Szabadidő és Konferencia Központban rendezik meg. **Perkovits Géza**

ELADÓ!

Balatonfüred, Kossuth u. 14.

Balatonfüred belvárosában, bejárattól, 252 m²-es kereskedelmi üzlethelyiség eladó.

ALAPTERÜLET: összesen 252m², ebből az üzlettér 172 m², raktárak összesen 70 m², öltöző-mosdó: 10 m²	BURKOLATOK: nagy mechanikai igénybevételnek ellenálló gres burkolat
VILÁGÍTÁS: energiatakarékos LED fénycsövek	HŰTÉS/FŰTÉS: gázkazán, radiátor hőleadókkal, hűtés klímákkal
KIRAKATI PORTÁL: az üzlethelyiség sarokingatlan lévén több mint 33 méter hosszú utcai homlokzattal rendelkezik	PARKOLÁS: az üzlet előtt és az üzlet melletti utcában parkolóhelyek állnak rendelkezésre
ÁRUFELTÖLTÉS: az üzlethelyiség oldalsó bejáratán keresztül biztosított	

AZ INGATLAN IRÁNYÁRA: 139 millió Ft+ Áfa

Telefon: 06-30-462-4257

Jelenleg bérli hasznosítja az ingatlant, a szerződés hosszabbítása az új tulajdonos döntése. Elhelyezkedése kiváló, vegyes övezeti (üzleti és lakóövezet) besorolása számottevő gyalogos és autós forgalmat biztosít. Közvetlen környezetében kereskedelmi és vendéglátó üzletek, lakóingatlanok, valamint egyéb szolgáltató egységek (posta, gyógyszertár, orvosi rendelő) találhatóak. Az ingatlan könnyen megközelíthető gépjárművel és tömegközlekedéssel egyaránt (autóbuszmegálló 100 méteren belül).

Budapestről érkező SZAKBECSÜS felvásárlást tart
Korrekt-Megbízható-Leinformálható

Március 11-én 10-12 óráig az Arácsi Népházban
Balatonfüred, Lóczy Lajos u. 62.

Arany felvásárlás

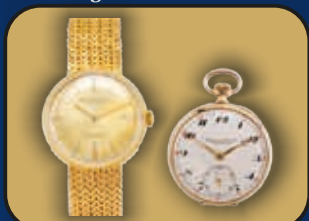
(19.000 Ft/g-tól 28.000 Ft/g-ig)

Kérésre házhoz is megyünk!

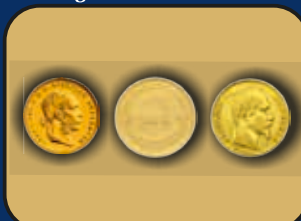
Befektetési arany felvásárlás

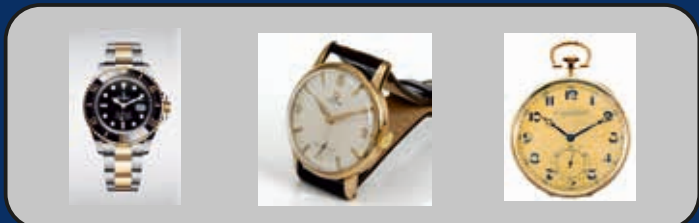
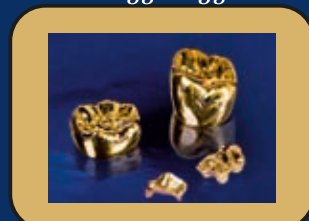
Arany óra felvásárlás

Arany érme felvásárlás

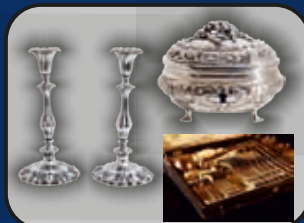

Fogarany felvásárlás
akár foggal együtt is

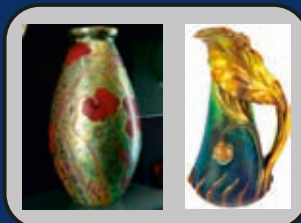

Kar-zseb-fali órák felvásárlása

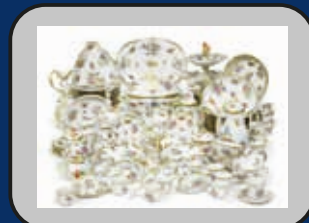
Patek Phillipe, Rolex, Omega, Iwc, Doxa, Vacheron

Ezüst dísz tárgyak,
evőeszköz készlet
(hiányos is)

Zsolnay körpecsés tárgyak

Herendi készletek,
dísz tárgyak, figurák
felvásárlása

06 70 369 4643 // 06 70 218 4477 // aranyfelvasarlas77@gmail.com

Várunk veszprémi
raktárunkba
ÁRUÖSSZEKÉSZÍTŐNEK!

MINDEN

PENNY-S

SZÁMÍT

Kezdő jövedelem heti 40 órás műszakban teljesítménytől
függően elérheti akár az **595 000 forintot is.**

pennykarrier.penny.hu

PENNY KARRIER
Pont a Te helyed!

PENNY.